

Rigsdagstidende.

1857. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 78.

Tiende Session.

Fem og Tyvende Mode.

Lørdagen den 7de Novbr.

Forhandlingsprotocollen for forrige Mode blev oplæst og vedtagen.

Formanden: Forinden jeg gaaer over til Dagsordenen, skal jeg meddele, at Directionen for Creditsforeningen af Kjøbstadgrundeiere i Nørre-Jylland ved Skrivelse har tilfattet mig Beretning til Repræsentantskabet om denne Forenings Virksomhed med tilhørende Regnskab for Tidsrummet fra 1ste August 1856 til 31te Juli 1857, hvilket til Efterretning vil blive henlagt paa Thingets Bord.

Vi gaae derpaa til det eneste Nummer paa Dagsordenen, Fortsættelse af 2den Behandling af Udkast til Lov om Haandværks- og Fabrikdrift, samt Handel og Beværtning m. m.

Det Affnit, ved hvilket Discussionen standsede igaar, bestaaer af Lovudkastets § 15, den foreslaaede nye § 16 og Lovudkastets § 6 med tilhørende Endringsforslag.

Ordføreren: Af de Grunde, som ere blevne anførte for at bibeholde Duellighedsprøverne, troer jeg, at de to ere temmelig uforklægt debatterede, nemlig forsaavidt man støtter sig til den formeentlig skadelige Overtægt af Capitalen og til Udtalelserne af de nærværende Haandværkere. Med Hensyn til det tredje Punkt, Hensynet til det Bestaaende, da forekommer det mig, at Discussionen igaar

mod Slutningen ikke var ganske klar, og jeg skal derfor med saa Ord stræbe at bringe den tilbage paa det rette Standpunkt. Den tredje Grund, der blev gjort gjældende, navnlig fra den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad), var nemlig den, at Hensynet til de bestaaende Interesser skulde fordrø disse Duellighedsprøver. — Man maa naturligviis gjøre sig klart, hvorledes Indførelsen af disse Duellighedsprøver skulde kunne tjene til dette Diemed. Meningen kan jo ikke dermed være gennem disse Prøver at skaffe en Duellighed tilveie, som ellers slet ikke eller ikke saa let vilde blive tilveiebragt; thi det vilde jo netop være til Fordeel for de nærværende Haandværkere, om de fremtidige Haandværkere bleve mindre duelige. Altsaa kan det kun være, fordi man derved vil sætte en Stranke eller Hindring, og forsaavidt maa man indrømme, at disse Prøver virkelig kunne udrette Noget. Men hertil svarer jeg: for det Første kan man ingenlunde indrømme, at en vedvarende Overtægt af Haandværkere idethede eller Haandværkere af en enkelt Slags kan finde Sted. Videnskaben og Erfaringen have for længe siden godtgjort, at dette ikke kan finde Sted; thi kan en vis Næringsvei ikke lønne sig, saa vil de, som drive den, efterhaanden forlade den og Andre ikke slutte sig til den; en anden Sag er det, at naar der pludselig aabner sig en Concurrence, kan det blive farligt for de Enkelte; men derfor have vi jo en Overtægtperiode. Dernæst har jo Erfaringen tilstrækkelig vist, at de nærværende Prøver ikke have været istand til at forhindre en endogsaa stærk tiltagende Concurrence. Det statistiske Tabelværk viser, at Haandværkerens Antal er tiltaget endog i